

**Силабус
освітнього компоненту**

**Охорона праці у галузі
(за вибором здобувачів освіти)**

Назва дисципліни:	Охорона праці у галузі
Рівень вищої освіти:	другій (магістерський)
Галузь знань:	07 Управління та адміністрування
Спеціальність:	073 Менеджмент
Освітньо-професійна (Освітньо-наукова) програма:	Менеджмент організацій і адміністрування Логістичний менеджмент
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=2523
Рік навчання:	1
Семестр:	1 (осінній)
Обсяг освітнього компоненту	3 кредити (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра метрології та безпеки життєдіяльності
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Богатов Олег Ігорович, к.т.н., доцент
Контактний телефон:	+380974856970
E-mail:	mbgd@ukr.net

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є формування у майбутніх фахівців умінь та компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у конкретній галузі.

Предмет: теоретичні та методологічні основи збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах конкретних галузей господарювання через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- обґрунтування і розробка безпечних технологій (в галузі діяльності);
- участь у проведенні розслідування нещасних випадків, аварій та професійних захворювань;
- розробка та проведення заходів щодо усунення причин нещасних випадків, з ліквідації наслідків аварій на виробництві. здійснювання кількісної оцінки надійності з врахуванням конкретних умов експлуатації;
- впровадження організаційних і технічних заходів з метою поліпшення безпеки праці;
- управління діями щодо запобігання виникненню нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві;
- впровадження ефективного розподілу функцій, обов'язків і повноважень з охорони праці у виробничому колективі.

Передумови для вивчення освітнього компоненту: Вища математика, фізика, безпека життєдіяльності, охорона праці.

Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

- здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;
- здатність працювати в команді;
- здатність розробляти та управляти проєктами;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження;
- здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку;
- здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання;
- здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень;
- здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проєктів у соціально-економічній сфері.

Результати навчання відповідно до освітньої програми:

- формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем;
- вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово;
- розробляти соціально-економічні проєкти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень;
- приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень;
- застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами;
- обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	ЛК. Міжнародні норми в галузі охорони праці	2	1
	ПР (ЛР, СЗ). Планування приросту продуктивності праці внаслідок поліпшення його умов.	2	1
	СР. Підготовка до практичного заняття № 1	8	10
2	ЛК. Система управління охороною праці в організації	2	1
	ПР (ЛР, СЗ). Ідентифікація та оцінка рівня професійного ризику на робочому місці користувача персональним комп'ютером		1
	СР. Підготовка до практичного заняття № 2	8	10
3	ЛК Травматизм та професійні захворювання в галузі. Розслідування нещасних випадків.	2	1
	ПР (ЛР, СЗ). Розслідування нещасних випадків на виробництві	2	1
	СР. Підготовка до практичного заняття № 3	7	10

4	ЛК. Аналіз умов праці у галузі за показниками шкідливості та небезпечності чинників виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу	2	1
	ПР (ЛР, СЗ). Дослідження виробничого шуму	2	1
	СР. Підготовка до практичного заняття № 4	7	10
5	ЛК. Вимоги безпеки до лабораторних приміщень та обладнання для наукових досліджень.	2	
	ПР (ЛР, СЗ).		
	СР. Дослідження освітлення виробничих приміщень	9	10
6	ЛК. Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах	2	
	ПР (ЛР, СЗ)	2	
	СР. Розрахунок повітрянообміну	9	11
7	ЛК. Атестація робочих місць за умовами праці	2	
	ПР (ЛР, СЗ).		
	СР. Визначення тяжкості ураження електричним струмом. Крокова напруга	9	10
8	ЛК. Соціальне страхування від нещасного випадку та професійного захворювання на виробництві	2	
	ПР (ЛР, СЗ).		
	СР. Методика оцінки часу утворення вибухонебезпечної концентрації парів летючої органічної речовини	9	11
Разом	ЛК	16	4
	ПР (ЛР, СЗ)	8	4
	СР	66	82

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (за наявності):

Методи навчання:

- 1) словесні: 1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо;
- 1.2 інтерактивні (нетрадиційні): проблемні лекції, дискусії тощо;
- 2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій
- 3) практичні: 3.1 традиційні: практичні заняття, семінари;
- 3.2 інтерактивні (нетрадиційні): ділові та рольові ігри, тренінги, семінари-дискусії, «круглий стіл», метод мозкової атаки.

Система оцінювання та вимоги:

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою чотирибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальною шкалу. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

1.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

1.3 Лабораторні заняття оцінюються якістю виконання звітів про виконання лабораторних робіт.

1.4 Семінарські заняття оцінюються якістю виконання індивідуального завдання/реферату.

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному

практичному занятті (лабораторному чи семінарському) за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2») і заносяться у журнал обліку академічної успішності.

– «відмінно»: здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре»: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно»: здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно»: здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{поточ} = \frac{K1 + K2 + \dots + Kn}{n},$$

де $K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

$K1, K2, \dots, Kn$ – оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;

n – кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99 повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

Підсумкове оцінювання

1 Здобувач вищої освіти отримує залік на останньому занятті з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 100-бальною шкалою, відповідно до таблиці перерахунку

(таблиця 1).

Здобувачі вищої освіти, які мають середню поточну оцінку з дисципліни нижче ніж «3» (60 балів), на останньому занятті можуть підвищити свій поточний бал шляхом складання тестів з дисципліни.

Оцінювання знань здобувачів шляхом тестування здійснюється за шкалою:

- «Відмінно»: не менше 90 % правильних відповідей;
- «Дуже добре»: від 82 % до 89 % правильних відповідей;
- «Добре»: від 74 % до 81 % правильних відповідей;
- «Задовільно»: від 67 % до 73% правильних відповідей;
- «Задовільно достатньо»: від 60 % до 66 % правильних відповідей;
- «Незадовільно»: менше 60 % правильних відповідей.

2 Умовою отримання заліку є:

- відпрацювання всіх пропущених занять;
- середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3» (60 балів).

3 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

3.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність (для дисциплін, підсумковою формою контролю для яких є залік), або до підсумкової оцінки з дисципліни, підсумковою формою контролю для якої є екзамен.

3.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

- призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;
- призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;
- участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів
- участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;
- участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів
- участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;
- виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

3.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

4 Результат навчання оцінюється (*обрати потрібне*):

- за двобальною шкалою (зараховано/не зараховано) згідно з таблицею 2;
 - за 100-бальною шкалою (для диференційованого заліку) згідно з таблицею 3.
- Підсумкова оцінка разом з додатковими балами не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 2 – Шкала переведення балів у національну систему оцінювання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
від 60 балів до 100 балів	зараховано
менше 60 балів	незараховано

Таблиця 3 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80–89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74			D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60–66	Задовільно		E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35–59	Незадовільно		Не зараховано	FX
0–34	Неприйнятно	F		Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов’язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- курсова робота повинна бути захищена не пізніше, ніж за тиждень до початку екзаменаційної сесії (**вказується за наявності**);
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література: *(література не пізніше 10 років, окрім 1 фундаментального класичного підручника або монографії)*

Основні законодавчі та нормативно-правові акти

1. Конституція України. - К.: Преса України, 1997. - 80 с.
2. Про охорону праці: Закон України від 14 жовтня 1992 р., №49. (остання ред. редакція від 16.10.2020).
3. Кодекс законів про працю: Закон України від 10 грудня 1971 р., № 322-VIII. (остання ред. редакція від 25.10.2020).
4. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві № 337-2019-п, від 17.04.2019.
5. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, № 1105-XIV. (остання ред. редакція від 25.10.2020).
6. ДСН 3.3.6.042-99 Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень: Наказ МОЗ України від 1 грудня 1999 р., № 42.
7. ДСН 3.3.6.037-99 Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку: Наказ МОЗ України від 1 грудня 1999 р., № 37.
8. ДСН 3.3.6.039-99 Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації: Наказ МОЗ України від 1 грудня 1999 р., № 39.
9. Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства: Наказ Держнаглядохоронпраці України від 3 серпня 1993 р., № 72.
10. Типове положення про службу охорони праці: Наказ Держнаглядохоронпраці України від 15 листопада 2004 р., № 255. (Редакція від 14.04.2017).
11. Положення про розробку інструкцій з охорони праці: Наказ Держнаглядохоронпраці від 29 січня 1998 р., № 9. (Редакція від 01.09.2017)

12. Порядок опрацювання і затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві: Наказ Держнаглядохоронпраці від 21 грудня 1993 р., № 132. (Редакція від 27.12.2016)
13. Правила пожежної безпеки в Україні: Наказ МНС України від 30.12.2014 № 1417. (Редакція від 03.10.2017)
14. ДБН В.2.5-67 – 1026 Опалення, вентиляція та кондиціювання.
15. ДСТУ EN ISO 7010:2019 Графічні символи. Кольори та знаки безпеки. Зареєстровані знаки безпеки. Наказ від 24.06.2019 № 174.
16. ДСТУ 2272:2006 Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять. Наказ від 09.06.2006 г. № 162
17. ДСТУ 2293-2014 «Охорона праці. Терміни та визначення основних понять».
18. ДСТУ 3855-99 Пожежна безпека. Визначення пожежної небезпеки матеріалів та конструкцій. Терміни та визначення.
19. ДСТУ OHSAS 18001:2010. Системи управління гігієною та безпекою праці
20. ДСТУ ISO 45001:2019 Системи управління охороною здоров'я та безпекою праці. Вимоги та настанови щодо застосування
21. ДСТУ OHSAS 18002:2015 Системи управління гігієною та безпекою праці. Основні принципи виконання вимог OHSAS 18001
22. ДСТУ Б В.2.5-82:2016 Электробезопасность в зданиях и сооружениях. Требования к защитным мерам от поражения электрическим током.
23. ДСТУ Б В.2.8-10-98. Стропи вантажні. Технічні умови
24. НАПБ В.01.054-2015/510 Правила пожарной безопасности для предприятий и организаций автомобильного транспорта Украины № z0279-15 від 21.01.2015 (Редакція від 04.10.2016).
25. Правил охорони праці на автомобільному транспорті. Наказ МНС України 09.07.2012 № 964
26. ПУЕ. Правила улаштування електроустановок. Наказ від 21.07.2017 № 476.

Базова

1. Безпека життєдіяльності та охорона праці: довідник. Навчальний посібник / Ю. В. Буц, О. І. Богатов, О. Г. Зима, О. В. Крайнюк, С. В. Мінка –Харків: ХНЕУ ім. Семе́на Кузне́ця, 2020. – в 2 частинах. Ч. 1. – 183 с.
2. Безпека життєдіяльності та охорона праці: довідник. Навчальний посібник / Ю. В. Буц, О. І. Богатов, О. Г. Зима, О. В. Крайнюк, С. В. Мінка –Харків: ХНЕУ ім. Семе́на Кузне́ця, 2020. – в 2 частинах. Ч. 2. – 178 с.
3. Практикум по охране труда: учебное пособие / Е.В. Крайнюк, О.И. Богатов. Ю.В. Буц, Н.Д. Каслин.– Харьков: ХНАДУ, 2018.- 160 с. 1 эл.диск
4. Запорожець О.І., Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І. М. Основи охорони праці. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264 с.
5. Кулявець Ю.В., Богатов О.І. Основи охорони праці: конспект лекцій.- Х.: ХНАДУ, 2010.- 154 с. [Електронний ресурс].– Режим доступу: http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/21632/mod_resource/content/1/OOP_konspekt.pdf С. 93-94.
6. Основи охорони праці та безпека життєдіяльності: довідник / Авт. кол.: О. В. Полярус, О.В.Третьяков, С. В. Мінка, О. І. Богатов. – Х.: ХНАДУ, 2014. – 404 с
7. Батлук В.А. Охорона праці у будівельній галузі: навч. посібник / В.А.Батлук, Г.Г. Гогіташвілі. – К.: Знання, 2006. – 550 с.
8. Безопасность производственных процессов: Справочник / Под ред. С.В. Белова. – М.: Машиностроение, 1985. – 448 с.
9. Безопасность труда в промышленности: Справочник / Под ред. К.Н. Ткачука. – К.: Техника, 1982. – 231 с.

10. Бортницкий П.И. Охрана труда на автомобильном транспорте / П.И.Бортницкий. – Киев “Вища школа” 1988 г., 351 с.
11. Інженерні рішення з охорони праці при розробці дипломних проектів інженерно-будівельних спеціальностей: Навчальний посібник / За ред. В.В.Сафонова. – Київ: Основа, 2000. – 336 с.
12. Охрана труда в машиностроении : Учеб. для машиностроит. вузов / Е.Я.Юдин, С.В.Белов, С.К.Баланцев и др. Под ред. Е.Я.Юдина и С.В.Белова – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Машиностроение, 1993 . – 432 с.
13. Пістун І.П. Охорона праці на автомобільному транспорті: навч. посібник / І.П.Пістун, Й.В.Хом'як, В.В.Хом'як. - Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. - 374 с.
14. Салов А.И. Охрана труда на предприятиях автомобильного транспорта / А.И.Салов. - М.: Транспорт, 1985. - 351 с.
15. Салов А.И. Охрана труда на предприятиях автомобильного транспорта (практические расчеты) / А.И.Салов. – М.: Транспорт, 1977. – 184 с.
16. Филиппов Б.И. Охрана труда при эксплуатации строительных машин / Б.И.Филиппов. – М.:Высш. школа, 1984. – 247 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.dnopr.kiev.ua> - Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду).
2. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.
3. <http://www.mns.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України.
4. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
5. <http://base.safework.ru/iloenc> - Энциклопедия по охране и безопасности труда МОТ.
6. <http://base.safework.ru/safework> - Библиотека безопасного труда МОТ.
7. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
8. <http://www.budinfo.com.ua> - Портал «Украина строительная: строительные компании Украины, строительные стандарты: ДБН ГОСТ ДСТУ».
9. <http://www.oxpaha.ru> - ОХРАНА. Интернет-газета о безопасности.
10. <http://www.tehdoc.ru> - Интернет-проект «Техдок.ру» - ресурс, посвященный вопросам охраны труда и промышленной безопасности.
11. <http://www.kodeks-luks.ru> - Нормативные документы в области охраны труда:
12. <http://www.gazeta.asot.ru> - Электронная версия газеты «Безопасность Труда и Жизни».

Розробник (розробники)

силабусу навчальної дисципліни _____
підпис

Богатов О.І.

Завідувач кафедри
МБЖД

підпис

Полярус О.В.